

Farský list

Gréckokatolíckej Farnosti svätého archanjela Michala v Lomnom

ročník: IX.

30. marec 2025

číslo: 13

365 dní s pátrom Piom

15. september:

V mojom úbohom srdci sa rozliehal smutný, ale veľmi sladký hlas. Bolo to varovanie milujúceho otca, ktorý svojmu synovi vykresľoval nebezpečenstvá, s ktorými sa stretne vo svojich životných zápasoch. Bol to hlas dobrotivého otca, ktorý chcel odpútať srdce svojho syna od detinsky naivných náklonností. Bol to hlas milujúceho otca, ktorý šepkal synovi do uší i srdca, aby sa úplne odpútal od hlíny a blata a s nerozdeleným srdcom sa mu úplne zaslavil.

Vrúčne, láskyplnými povzdychmi, nevýslovnými stonmi, ľúbezňami a lahodnými slovami ho volal k sebe, túži po tom, aby bol celý jeho.

Ba čo viac, žiarlivo si strážiac svojho syna často dovoľoval svojmu stvorenstvu - potomkovi zeme a blata – nevďačne buchnátovať syna, ktorého miloval nežnou láskou. Tu syn pochopil, aká márna a klamlivá je láska, ktorou detinsky naivne miloval stvorenia...

A ja, nevďačný syn, som v tej chvíli všetkému porozumel a jasne som uvidel strašný, desivý obraz, ktorý vo svojom nekonečnom milosrdenstve predložil Boh mojim očiam, obraz, ktorý celkom obnažoval moju biedu, výjav, ktorý by roztriasol a vyl'akal aj tie najskúsenejšie duše.

Ako som zazrel všetku tú špinu a biedu, hneď som začal vzývať najsvätejšie mená Ježiš a Mária, a vo svojej smrteľnej úzkosti som prosil dobrého Otca, aby mi prišiel na pomoc. A on pohotovo odpovedal na moje volanie, zjavil sa mi, a keď videl, ako sa pokúšam zapuďiť ten neblahý výjav, na jeho tvári sa zjavil – tak sa mi aspoň zdalo - úsmev, ktorým ma akoby pozýval k inému životu. Dal mi pochopiť, že bezpečný prístav a pokojné útočisko nájdem uprostred zástupu Božieho vojska.

(List z novembra J 922 adresovaný sestram Campanilovým - Korešpondencia, zv. III, s. 1005)

Pondelok, 31. marec 2025

Prepodobný otec Hypatios

15:30 Sviatosť zmiernenia (Kručov)

16:15 Svätá liturgia (Kručov, *sl.*): † Ján; *Kánon Andreja Krétskeho*

17:30 Svätá liturgia (Lomné, *sl.*): † Helena; *Marcová pobožnosť (záver)*

Menl. časti: *sl.* s. 119

ap. zač. 108 evanj. Lk zač. 26

Utorok, 01. apríl 2025

Prepodobná matka Mária Egyptská

15:30 Sviatosť zmiernenia (Bžany)

16:00 Sv. lit. (Bžany, *sl.*): * za členov sp. sv. ruženca; *Veľkopôst. moleben*

17:30 Sv. lit. (Lomné, *sl.*): † Miroslav (Popovič); *Veľkopôstny moleben*

Menl. časti: *sl.* s. 119

ap. zač. 225 evanj. Lk zač. 25

Streda, 02. apríl 2025

Prepodobný otec Títus Divotvorca

17:30 Svätá liturgia VPD (Lomné, *sl.*): * Petra (Čečková, nar.) s rodinou

Menl. časti: *sl.* s. 24

Štvrtok, 03. apríl 2025

Deň Veľkého kajúceho kánona svätého Andreja Krétskeho

Prepodobný otec a vyznávač Nikina

16:45 Sviatosť zmiernenia (Kručov)

17:30 Sv. lit. (Kručov, *sl.*): * za čl.sp.sv.ruž. a ctit.BS; *Kánon A. Krétskeho*

Menl. časti: *sl.* s. 119

ap. zač. 227 evanj. Lk zač. 70

Piatok, 04. apríl 2025

Prepodobní otcovia Jozef Hymnograf a Juraj z Malej

16:30 Sviatosť zmiernenia (Lomné)

17:30 Svätá liturgia VPD (Lomné, *sl.*): * za čl.spolku sv.ruženca a ctit. BS

Menl. časti: *sl.* s. 29

Sobota, 05. apríl 2025

5. pôstna sobota – Akatistová.

Svätí mučeníci Teodul, Agatopod a spoločníci

08:00 Sv.lit. (Lomné, *sl.*): * na úmysly a česť Presv. Bohorod.; *Ak. PB 1-3*

Menl. časti: *sl.* s. 177

ap. zač. 322 evanj. Mk zač. 35

Nedeľa, 06. apríl 2025

5. pôstna nedeľa. Odchod do večnosti svätého Metoda. Hlas 5.

08:00 Svätá liturgia (Kručov, sl.): * Anna Kľučárová (70 rokov)

09:30 Sv. liturgia B.V. (Lomné, sl.): * Jaroslav (Štefanik, 60 r.) s rodinou

11:00 Svätá liturgia (Bžany, sl.): * za všetkých veriacich

15:00 Veľkopôstna večiereň (Lomné)

Menl. časti: sl. s. 101, 350, 178 ap. zač. 321* evanj. Mk zač. 47

Paterik je zbierka s výrokmi alebo krátkymi príbehmi, ktoré hovorili svätí starci svojim poslúšnikom, teda mníchom, ktorí sa im podriadili

Abba Pimen svedčí: „Celý čas sme bývali spolu, robili podľa starcových slov. Jeden z nás bol ekonómom a my sme jedli všetko, čo nám predložil, a nebolo možné, aby ktokoľvek z nás povedal: ‚Prines mi niečo iné!‘ alebo ‚Toto nechcem jesť!‘ A tak sme strávili spoločný čas v pokoji a mieri.“

12. O Amonovi sa rozprávalo, že sa k nemu prišli ľudia súdiť. Keď to starec počul, spravil sa hlúpym. A vtedy jedna žena povedala druhaj, ktorá stála pri nej: „Tento starec iba robí, že je blázon.“ Keď to starec počul, zavolať si ju a hovorí: „Koľko námahy som venoval tomu, aby som získal toto bláznovstvo. Myslíš, že oňho teraz kvôli tebe prídem?“

13. O oxirínskom biskupovi Aptiovi sa hovorilo, že keď bol mníchom, žil veľmi tvrdým životom. Keď sa stal biskupom, chcel zachovávať tú istú prísnosť aj vo svete, ale nemohol. Padol preto pred Bohom na tvár a povedal: „Odíde hádam odo mňa milosť kvôli biskupstvu?“ A vtedy mu bolo zjavené: „Nie! Ale keď si bol v pustovni a nebolo tam nijakého človeka, pomáhal ti Boh. Teraz si vo svete a budú ti v tom pomáhať ľudia.“

14. Abba Daniel hovoril: „V Babylone mal jeden veľmož dcéru, ktorú ovládali démoni. Jej otec mal rád istého mnícha a ten mu hovorí: ‚Nikto nemôže vyliečiť tvoju dcéru, len pustovníci, ktorých poznám. Ale ak ich budeš prosiť ty, odmietnu ťa kvôli svojej pokore. Spravíme to teda tak. Keď prídu na trh, robte sa, že od nich chcete niečo kúpiť. A keď si prídu k tebe po peniaze, povieme im, aby sa pomodlili. Verím, že na túto modlitbu tvoja dcéra vyzdravie.‘ Keď prišli na trh, našli jedného učeníka, ktorý tam predával vyrobené nádoby. Kúpili si teda od neho košíky a vzali ho so sebou, aby šiel po peniaze. Keď pustovník vstúpil do domu, posadnutá sa naňho vrhla a dala mu facku. Pustovník jej podľa prikázania nastavil druhé líce. Démon, zasiahnutý týmto skutkom, vykrikoval: ‚Ó, pokorujúca sila! Ježišovo prikázanie ma teraz vyháňa!‘ Démon okamžite odišiel a žena vyzdravela. Keď sa o tom dozvedeli starci, oslavovali Boha a vraveli: ‚Pýchu démona zvyčajne zvrháva Kristova pokora.‘“

15. Starec povedal: „Počiatok spásy je poznanie seba samého.“

16. Keď bol abba Zachariáš v skíte, mal videnie, o ktorom porozprával starcovi Karionovi. Ale tento starec bol praktickým človekom, ktorý o videniach veľa

nevedel.

Z knihy vtipov: J. Luscoň a J. Kováčik: Vie Pán Boh o tom že existuje?

☺ Karolko príde domov zo školy a vraví otcovi: „Predstav si, preložili ma do osobitnej školy!“ Hrdý otec poznamená: „Keď na to máš, synu, tak študuj, študuj...“

☺ Učiteľka sa pýta žiacka: „Zopakoval si si cez Vianoce matematiku?“ „Samozrejme. Pozrite sa: sedem, osem, deväť, desať, dolník, horník, kráľ a eso.“

☺ Rozprávajú sa dvaja študenti: „Z toho, čo napíšem, sa dokážem dokonale uživiť.“ „A aký žáner píšeš?“ „Prosebné listy otcovi.“

☺ Na hodine slovenčiny: „Janko, povedz dve zámená!“ „Kto, ja?“ „Výborne, máš jednotku!“

OZNAMY

- Dnes popoludní o 15:00 hod. sa pomodlíme (Lomné) **Veľkopôstnu večiereň.**
- V pondelok pred svätou liturgiou (Lomné) zakončíme **Marcovú pobožnosť k svätému Jozefovi**, po ktorej bude **Krátka pobožnosť k svätému Jozefovi.**
- V stredu a v piatok slávime **sväté liturgie Vopred posvätených darov.**
- Budúci týždeň je **prvopiatočný.** Sviatosť zmierenia bude vysluhovaná: v pondelok (Kručov) od 15:30 hod.; v utorok Bžany od 15:30 hod.; vo štvrtok (Kručov) od 16:45 hod.; v piatok (Lomné) od 16:30 hod.
- Sviatosť zmierenia pre chorých bude vysluhovaná: vo štvrtok (Kručov) od 16:15 hod.; v piatok (Lomné) od 08:15 hod.
- Vo štvrtok (Kručov) a v piatok (Lomné) pri sv. lit. bude **zvonček pre mládež.**
- V sobotu je **Fatimská sobota.** Pred svätou liturgiou (Lomné) bude svätý ruženec vo forme **Večeradla.** Táto sobota je zároveň **Akatistová.** Po svätej liturgii sa pomodlíme **Akatist k presvätej Bohorodičke, 1.-3. kondák a ikos.**
- V nedeľu (Lomné) slávime **svätú liturgiu Bazila Veľkého.**
- Budúcu nedeľu pred svätou liturgiou (Kručov) pozývam všetkých členov spolku svätého ruženca na spoločnú **modlitbu svätého ruženca.**
- **Upratovanie v chráme v Lomnom** má na zodpovednosť dvojica rodín: rodina Piskoríková č. 10 a rodina Schusterová. Tým, čo upratovali srdečne Pán Boh zaplatí a tým, čo nastupujú prajeme veľa síl.
- Ďakujeme všetkým doterajším darcom, ktorí podporili našu cirkev prostredníctvom platformy **DOBRODINEC** a povzbudzujeme k ďalšej podpore. Všetci, ktorí by mali záujem stať sa dobrodincami a potrebujú s tým pomôcť, môžete kontaktovať p. Michala Babeja (Kručov), p. Helenku Čechovú (Lomné) a p. Janu Kasardovú (Bžany). Zatiaľ darovalo 17 darcov, suma 347 €, čo je 24 % z celkovej sumy **1.404 €** za farnosť Lomné.

Gréckokatolícka cirkev, Farnosť svätého archanjela Michala

Lomné 95, 090 33 Turany nad Ondavou, tel.: 054/749 12 55; 0905 507 681
o. Peter Olšavský, **email:** gkfu.lomne@gmail.com **web:** www.lomne.sk/cirkev

3. katechéza v Jubilejnom roku: **ODPUSTKY**

otec doc. ThDr. Štefan Paločko, PhD.

Človek má prirodzený sklon vnímať Boha ako toho, kto ukladá tresty a necháva človeka, aby si ich dokonale odpykal. Kristus nám však predstavuje Boha ako túžiaceho po každom človeku (porov. 1 Tim 2,4), ako hľadajúceho zablúdených (porov. Lk 15,1–7) a odpúšťajúceho zadarmo (porov. Lk 7,41–42). Rovnako možno povedať, že Boh sa túži natoľko rozdať človeku, aby sa ten čím skôr vzdal všetkých svojich omylov, nedokonalostí a nevedomých spútaností. To všetko je totiž potrebné, aby človek konečne mohol vstúpiť do úplného súladu s Bohom a v plnosti si ho užívať v nebi.

Týchto zvyškov nedokonalaj spravodlivosti sa človek postupne zbavuje v očisti. Niet však pochyb o tom, že Boh vo svojej všemohúcej moci má spôsob, ako môže človeka z týchto nedokonalostí vyslobodiť takpovediac „rýchlo a ľahko“. Taktiež je nepochybné, že Boh takýto dar, ktorý Magistérium Cirkvi nazýva odpustok, túži udeliť všetkým ľuďom. Rovnako je zrejmé, že Boh rozdáva svoje dary prostredníctvom príhovoru. Chce nás naučiť, aby sme sa mali vzájomne radi, a preto nás vyzýva, aby sme sa jeden za druhého modlili, priali si Božie požehnanie a on ho prostredníctvom týchto modlitieb rozdáva. Iste by bolo možné, aby Boh rozdával svoje požehnanie ľuďom priamo a mnohokrát to aj robí. Ak by to však robil stále, existoval by len vzťah Boh – človek. Vzťahy medzi ľuďmi a ich vzájomná láska by bola nemožná, ak by sme sa nemohli vzájomne obdarovať darmi, ktoré najprv udelil Boh nám, aby sme ich potom my mohli posunúť ďalej. Ak teda Boh chce udeliť prostredníctvom modliacich sa kresťanov skoré vyslobodenie sa duše z posledných zvyškov sebeckva, v ceste udelenia tohto Božieho daru stojí jediná možná vec, a to je nedostatočná dispozícia zo strany človeka.

Aby Boh mohol rozdávať svoje dary naplno, človek musí byť otvorený prijať ich. Musí o ne skutočne stáť. Nemôže zostávať voči nim ľahostajný. Preto je nevyhnutné, aby urobil určité úkony, ktorými sa disponuje na prijatie odpustku.

Je úplne samozrejmé, že človek, ktorý sa zo srdca túži čím skôr oslobodiť aj od posledných zvyškov sebeckva a spútaností hriechom, musí odmietat' záľubu aj v tom najdrobnejšom hriechu. Ba dokonca nevyhnutne musí byť v postoji odmietnutia čohokoľvek, o čom sa v budúcnosti dozvie, že to nie je v úplnom súlade s Bohom. Ak by vôľa člen pripúšťala možnosť nevzdat' sa nejakého zmýšľania a konania, ktoré by sa skôr či neskôr mohlo ukázať v rozpore s Božou vôľou, Boh by nemal ako človeku udeliť dar rýchleho vyslobodenia sa z očistca, ba dokonca pre takého človeka by bolo problémom vôbec sa dostať do očistca, pretože Boh vyslobodenie z hriešnosti len ponúka, no nenúti dušu proti jej vôli.

Ak človek chce od Boha získať odpustok, je taktiež nevyhnutné, aby mal živú účasť na Kristovom živote, pretože vyslobodzovanie sa z hriechov a dozrievanie v spravodlivosti je možné len vďaka účinkom Kristovho spravodlivého života v duši človeka. Táto živá účasť na Kristovom živote je zabezpečená prostredníctvom sviatosti pokánia a Eucharistie. Preto na správnu dispozíciu na prijatie odpustku treba prijať tieto dve sviatosti.

Ďalšou podmienkou správnej dispozície je modlitba na úmysel rímskeho biskupa. Je dôležité uvedomiť si, že udelenie odpustku je viazané na modlitbu Cirkvi. Boh sľubuje, že ak sa Cirkev v Kristovom mene za niečo modlí, určite to dostane (porov. Jn 14,13–14). Ak teda kresťan túži po tom, aby sa Cirkev modlila za jeho skoré vyslobodenie z očistca, nevyhnutne musí rešpektovať svoju spolupatričnosť s ostatnými kresťanmi a svoju príslušnosť ku Kristovej Cirkvi, ktorej je rímsky biskup viditeľnou hlavou na tomto svete. Modlitbou na úmysel pápeža práve túto príslušnosť k Cirkvi vyjadruje.

S tým súvisí aj tvrdenie Cirkvi, že odpustky sa udeľujú „z pokladu zadosťučinení Krista a svätých“. Správne chápanie katolíckej náuky je ďaleko od toho, aby sa Kristove skutky a skutky svätých chápali ako nejaká finančná hodnota, ktorá sa ukladá do akejsi banky, z

ktorej sa potom vyberá podľa potreby, aby sa za tieto dobré skutky kúpilo od Boha odpustenie očistcových trestov. Správny náhľad na celé Kristovo záchranné dielo ukazuje, že skutky Kristovho zadosťučinenia sú skutky dokonalej poslušnosti a spravodlivosti. Akékoľvek očisťovanie či oslobodzovanie čo i len zo zvyškov spútaností hriechom sa deje na princípe účasti duše na tomto Kristovom spravodlivom živote, teda na tomto Kristovom zadosťučinení. Tento fakt dovoľuje Cirkvi sformulovať tvrdenie, že Kristovo zadosťučinenie je pre kresťanov pokladom, z ktorého čerpajú vyslobodenie z hriechov.

Ak uvažujeme o svätých, ktorí sú v nebi, je nepochybné, že ich život sprevádzalo mnoho spravodlivých skutkov, ktoré konali na základe účasti na Kristovom spravodlivom živote a vďaka ktorým sa čoraz viac dávali k dispozícii Bohu. Preto si v konečnom dôsledku nimi Boh môže poslúžiť úplne podľa svojej ľubovôle, a tak môže cez nich rozdávať svoje požehnanie všetkým, ktorí o to stoja. Akékoľvek dobré skutky vykonané na princípe účasti na Kristovom živote majú charakter modlitby, v ktorej sa človek dáva Bohu k dispozícii. Vďaka tomuto odovzdaniu Boh cez týchto ľudí necháva prúdiť svoje dary na tento svet. Možno teda povedať, že vďaka tejto dispozícii svätých, ktorou sa stávajú prostriedkom prúdenia Božích milostí, môže Cirkev sformulovať tvrdenie, že ich skutky sú pre kresťanov pokladom, vďaka ktorému im môžu byť udelené odpustky.

Je to teda Cirkev, ktorá je živým Kristovým tajomným telom, prostredníctvom ktorého Boh udeľuje človeku odpustok, a preto je nevyhnutné, aby sa človek skutočne túžiaci po udelení odpustku od Cirkvi nedištancoval, ale naopak, plne sa s ňou stotožňoval.

Vylúčenie záľuby v hriechu, prijatie sviatosti pokánia a Eucharistie, ako aj modlitby na úmysel rímskeho biskupa sú základnou dispozíciou, ku ktorej patrí ešte nejaký špeciálny skutok, ktorý Cirkev ustanovila ako prostriedok získania odpustku. Je to okamih, v ktorom akoby sa kresťan pýtal Cirkvi, ako má dať najavo, že skutočne stojí o modlitbu Cirkvi, aby bol vyslobodený z očistcového utrpenia. Cirkev mu ako odpoveď dáva možnosť vybrať si z niekoľkých skutkov, ktorými dá tejto svojej túžbe konkrétnu podobu. Bývajú to skutky s charakterom kajúcnosti, teda skutky,

ktoré človeka odvracajú od jeho ega a obracajú ho k Bohu, pod jeho vládu. Takýto charakter majú modlitby, ale aj čítanie Svätého písma, duchovné cvičenia či púte. Tieto skutky sú uvedené v enchiridione odpustkov alebo ich Cirkev ustanovuje pri zvláštnych príležitostiach, ako je aj jubilejný rok.

Všetky tieto spomínané podmienky treba chápať ako spôsob, ktorý pomáha človeku, aby neklamal sám seba a nebol ľahostajný k Božím darom, ale skutočne sa z hĺbky srdca otváral tomu, aby ho Boh mohol z hriechov čo najskôr uzdraviť.

Treba spomenúť, že odpustok, ktorý má človek možnosť získať, môže byť čiastočný alebo plnomocný, podľa toho, či sa prostredníctvom neho človek oslobodzuje len čiastočne z následkov hriechov, ktoré by inak musel prekonať v očistci, alebo či sa oslobodzuje zo všetkých „očistcových“ následkov z hriechov, ktoré do okamihu získania odpustku spáchal. To nás privádza k poznaniu, že ani plnomocný odpustok neničí úplne celé očistcové utrpenie, pretože po získaní hoci aj plnomocného odpustku život človeka pokračuje ďalej a kým žije, bude sa dopúšťať prinajmenšom všedných hriechov, ktoré spôsobia ďalšiu spútanosť. Tej sa bude musieť človek následne v očistci zbaviť. Výnimkou je len prípad, keď človek dosiahne plnomocný odpustok vo chvíli zomierania, po ktorej by už žiaden hriech nemal čas spáchať.

Z toho je zrejmé, že nie je úplnou samozrejmosťou, aby sa duša dostala do neba bez očistca. Skutočne treba rátať s tým, že mnohí zomrelí kresťania naozaj trpia očisťovanie a vďaka našim modlitbám im Boh môže toto utrpenie uľahčovať a skracovať. Cirkev dokonca učí, že vďaka modlitbám možno týmto zomrelým kresťanom vyprosiť aj plnomocné odpustky za rovnakých podmienok, akými sa človek disponuje na prijatie odpustku pre seba, kým ešte žije.